СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА МАРТ 2025.

Приједор, март 2025.

Република Српска Влада Републике Српске Министарсво пољопривреде, шумарства и водопривреде

Републички хидро метеоролошки завод Републике Српске

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА МАРТ 2025.

Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске

Сажетак

Март 2025. био је врло ветровит уз јак и олујни ветар и јужних и северних смерова. Прва декада била је углавном сува, сунчана и топла. Од друге декаде почиње променљиво и нестабилно време уз честу појаву кише и пљускова, у вишим пределима при захлађењима повремено и са снегом. Такође је било и грмљавинских процеса праћених ситним градом и крупом.

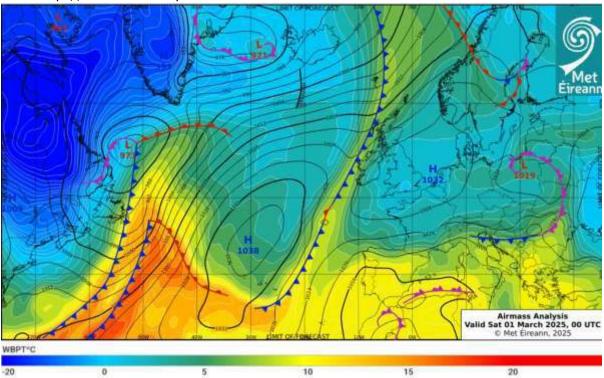
Посебно се истиче трећа декада током које је, услед дуготрајног одржавања циклона изнад нашег региона, дошло до обилних падавина које су условиле појаву урбаних и бујичних поплава.

Више детаља о обилним падавинама и поплавама у марту 2025. можете наћи на следећем линку:

https://rhmzrs.com/post/1162

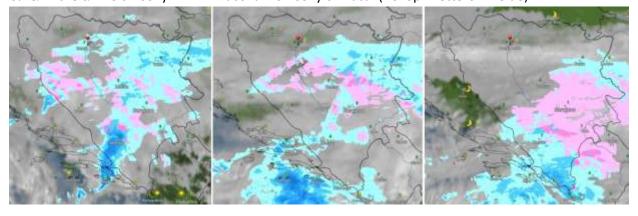
1. ДЕКАДА

1-2. марта било је облачно и свеже уз повремене падавине. Падала је углавном слаба киша, у Херцеговини и на истоку и умерена. У брдско-планинским пределима падао је снег уз формирање мањег снежног покривача, а током ноћи 01.03. на 02.03. слаб снег је падао и у нижим пределима на истоку.

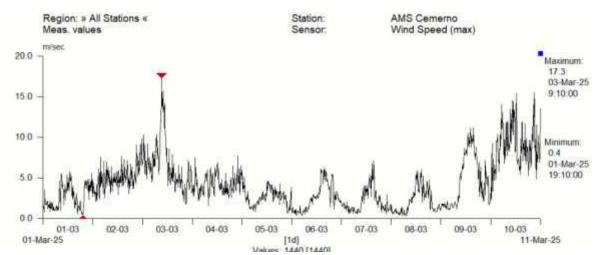

Синоптичка ситуација 01.03. у поноћ: На висини хладна ваздушна маса и југозападно струјање на предњој страни циклона чији се центар из средње Европе измешта ка истоку уз премештање осе плитке долине ка Панонској низији. У приземљу ујутру измештање фронта са нашег подручја ка истоку Балкана, а увече и током ноћи утицај нове фронталне зоне са југозапада у склопу циклонске циркулације са северозапада Африке. (Извор: Met Éireann)

Сателитске слике 01.03. у 17 и 21 часова и 02.03. у 02 часа: (Извор: wetteronline.de)

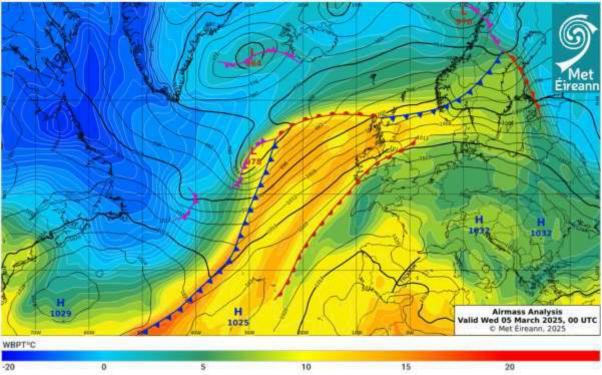

Током дана 02.03. је дошло до престанка падавина и постепеног разведравања са севера, док је на истоку било ниске облачности и магле. Дошло је и до јачања северног ветра, те је поподне дувао појачан ветар на североистоку, а у Херцеговини је дувала на ударе и јака бура. Ветровито је у Херцеговини било и током 03.03. где је у јутарњим часовима забележен олујни удар буре на АМС Чемерно (слика испод).

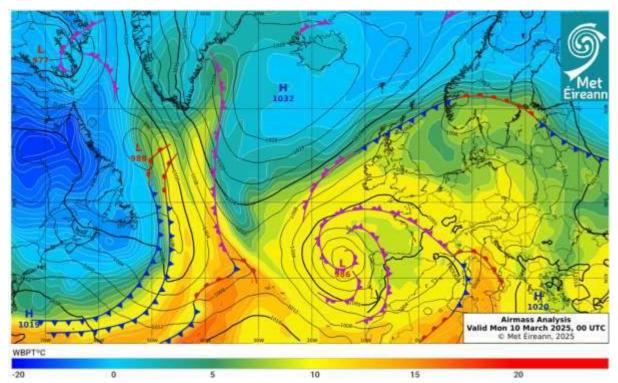
Удари ветра током прве декаде марта на АМС Чемерно. (Извор: РХМЗ)

Од 03.03. до 09.03. јутра су била хладна уз слаб мраз. На југоистоку је уз реке и по котлинама било јутарње магле. Дани су били претежно сунчани и све топлији. Тако се максимална температура ваздуха 08.03. кретала од 17°С у вишим пределима до чак 24°С. Ове временске прилике условљене су утицајем гребена са југа (слика испод).

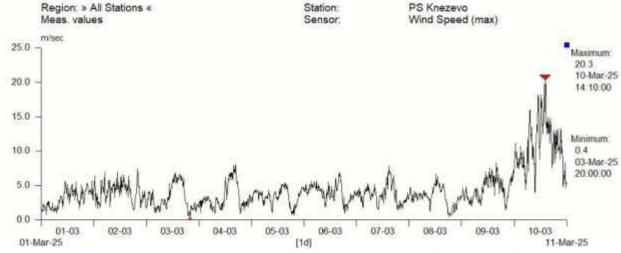
Синоптичка ситуација 05.03. у поноћ: На свим висинама изражен утицај антициклоналног поља и прилив топлијег ваздуха. Антициклон доминира пространствима од западне и средње Европе преко Балканског полуострва до централног Средоземља и области Црног мора. (Извор: Met Éireann)

09.03. увече и у ноћи на 10.03. јачало је југозападно струјање, при синопточкој ситуацији на слици испод.

Синоптичка ситуација 10.03. у поноћ: На висини јача долина са запада Европе уз јачање југозападног струјања и прилив топлог ваздуха. У приземљу утицај циклона са северозапада, који се формирао у склопу пространог циклона са Атлантика уз пролазак фронталне зоне током дана. (Извор: Met Éireann)

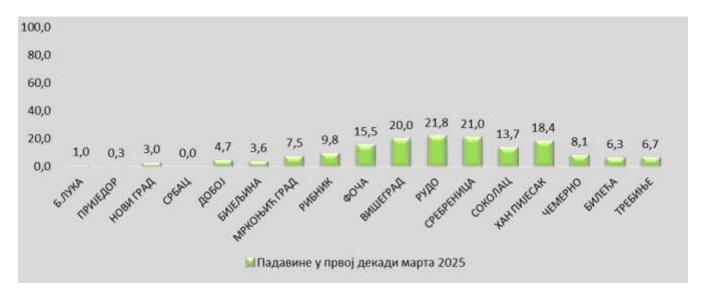
Југо је донео и пораст температуре, те је минимална температура 10.03. била изнад 0°С у свим пределима, изузев на МС Рудо где није било израженог ветра. Током дана ветар је јачао и у већини предела је дувао умерен до јак југо, у вишим пределима у Херцеговини и на западу било је и олујних удара ветра.

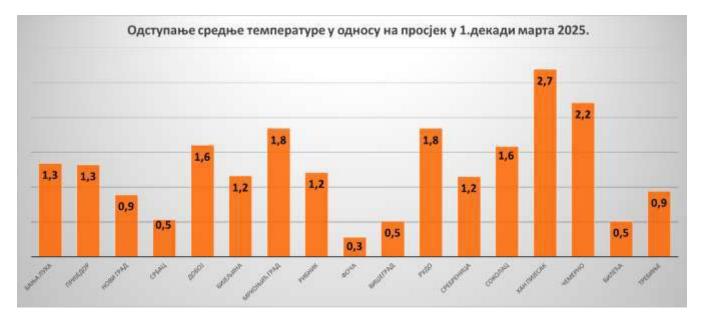
Удари ветра током прве декаде марта на АМС Кнежево. (Извор: РХМЗ)

Средином дана јавила се јача кишна зона која се с југа ширила ка свим пределима. Било је и обилнијих падавина, у вишим пределима у Херцеговини пало је и преко 40 mm кише за 24 h.

Графикон који следи приказује количину падавина у првој декади марта на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Ове падавине су биле и снежне и кишне, а забележене су почетком декаде, када је било нестабилно.

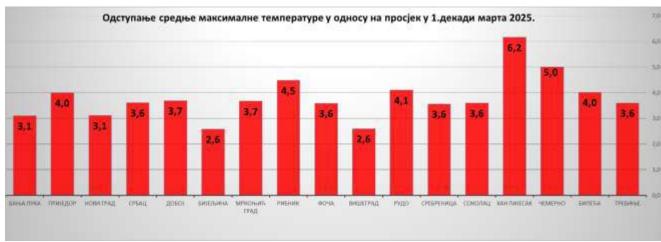
Следећи графикон приказује одступање средње температуре у првој декади марта 2025. у односу на просек. Средња температура је била изнад просека на свим станицама, посебно у вишим пределима, где није било фомирања или задржавања магле и ниске облачности.

Минимална температура је била испод просека, посебно на истоку, с честом појавом мраза. У вишим пределима је средња минимална температура била око или изнад просека због температурне инверзије узроковане адвекцијом топлог ваздуха по висини. Средња минимална температура је била око просека на крајњем југу и у Крајини, где је југо утицао на пораст минималне температуре.

Средња максимална температура је била од 3 до чак 6 степени изнад просека.

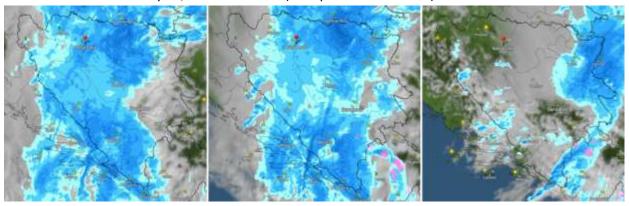

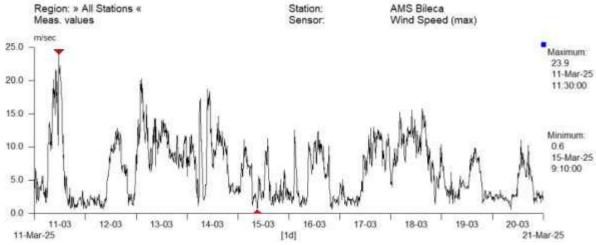
2. ДЕКАДА

До средине дана 11.03. јака киша је захватила све пределе. Због обилних падавина у кратком периоду дошло је до пораста водостаја бујичних река, а понегде је дошло и до појаве бујичних поплава и изливања воде на путевима. Међутим, киша је брзо престајала, те је већ до вечерњих часова било углавном суво, само понегде у Херцеговини је и даље било падавина, али ослабљених. Свеукупно, обилних падавина је било у Крајини, а најобилнијих у Херцеговини, где је на МС Требиње за 24 h забележна количина падавина од чак 82 mm.

Сателитске слике 11.03. у 09, 11 и 13 часова: (Извор: wetteronline.de)

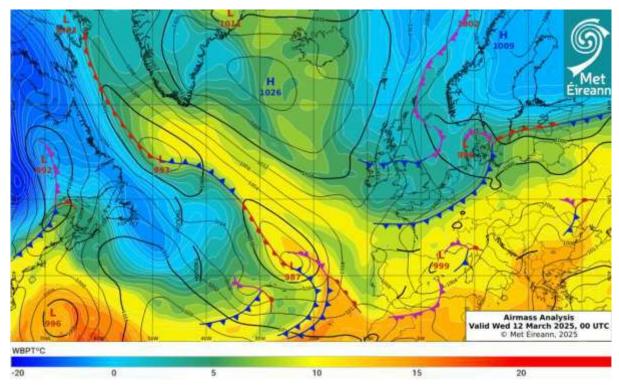

Било је и ветровито: на северу и западу ветар је ослабио, а на југу и истоку је дувао јак до олујни југо (Рудо 14.3 m/s, Соколац 15.3 m/s, Чемерно 18.7 m/s, Билећа чак 23.9 m/s).

Удари ветра током друге декаде марта на АМС Билећа. (Извор: РХМЗ)

На висини се и 12.03. одржавао утицај долине са запада Европе уз југозападно струјање које је омогућавало прилив топлог и нестабилног ваздуха из Јадрана ка нашем региону. У приземљу је дошло до даљег пада притиска под утицајем циклона са северозапада.

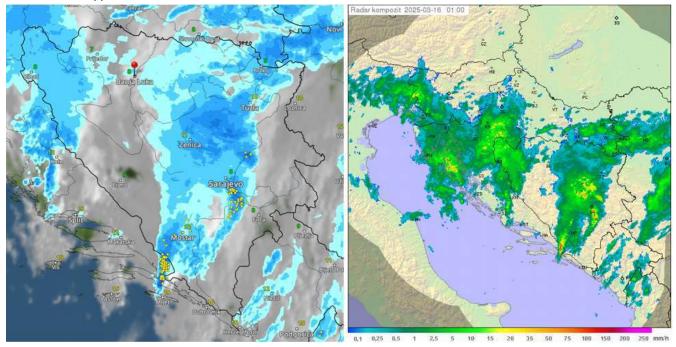
Синоптичка ситуација 12.03. у поноћ: Топла ваздушна маса на предњој страни простране циклонске циркулације која доминира западном, северном и централном Европом уз приближавање фронталне зоне са запада. Она се у југозападној висинској струји током ноћи на 13.03. премештала прво преко западног, а затим и централног Балкана. (Извор: Met Éireann)

Нестабилно, променљиво и ветровито време се наставило током већег дела декаде. Падавине су забележене на свим станицама, изузев на истоку 13.03. и 14.03. Обилније кише је у овом периоду било у Херцеговини, где је било и локалних пљускова са грмљавином. На табели испод приказани су максимални удари ветра 14.03. на станицама у РС, при чему су црвеном бојом означени удари ветра који спадају у категорију "олуја" по Бофоровој скали.

AMC 14.03.2025.	Vmax m/s	Vmax km/h
АМС Кнежево	22.5	81.0
МС Бањалука	21.6	77.8
АМС Вишеград	21.4	77.0
АМС Соколац	21.1	76.0
АМС Чемерно	19.9	71.6
АМС Хан Пијесак	19.0	68.4
АМС Билећа	18.7	67.3
АМС Мркоњић Град	16.0	57.6
АМС Пале	15.2	54.7

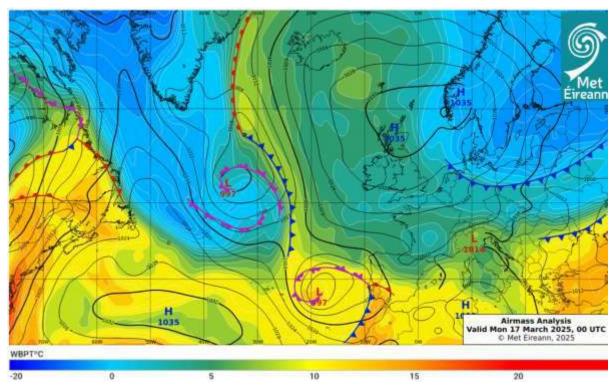
МС Требиње	15.2	54.7
АМС Бијељина	15.1	54.4
АМС Приједор	14.8	53.2
АМС Рудо	13.9	50.0
АМС Сребреница	12.8	46.1
АМС Бања Врућица	12.5	45.0

15-16.03. дошло је до захлађења услед проласка хладног фронта. Било је и локално јачих пљускова са грмљавином уз јак ветар. Понегде је регистрована и појава ситног града и крупе (око Мостара и око Сарајева). С друге стране, на истоку је још увек било топло с најмањом количином падавина.

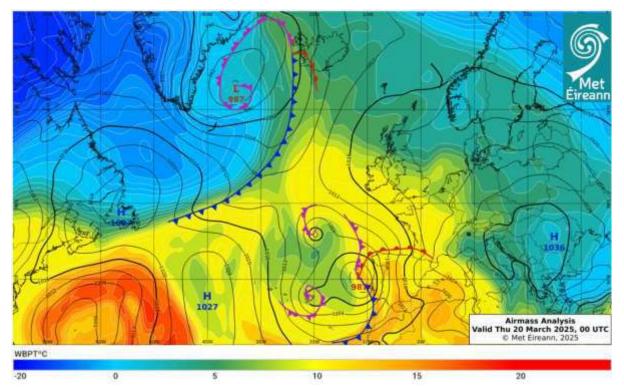
Сателитска и радарска слика 16.03. у 01 час. (Извор: wetteronline.de и meteo.hr)

17.03. дошло је до новог проласка фронта при чему је било даљег захлађења и киша је постепено прелазила у снег уз формирање снежног покривача у вишим пределима. Дувао је на ударе јак северни ветар.

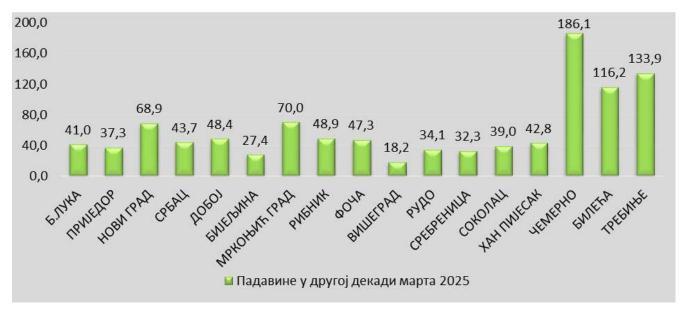
Синоптичка ситуација 17.03. у поноћ: На висини постепени пад геопотенцијала и југозападно струјање на предњој страни долине чија се оса током дана премештала преко Панонске низије. У приземљу премештање хладног фронта уз прилив осетно хладнијег ваздуха, а затим пораст притиска. (Извор: Met Éireann)

Од 18.03. до краја декаде дошло је до стабилизације времена под утицајем гребена са југа уз постепено отопљење. Јутра су била ведра и врло хладна уз слаб до умерен мраз, а током дана је било претежно сунчано и постепено топлије.

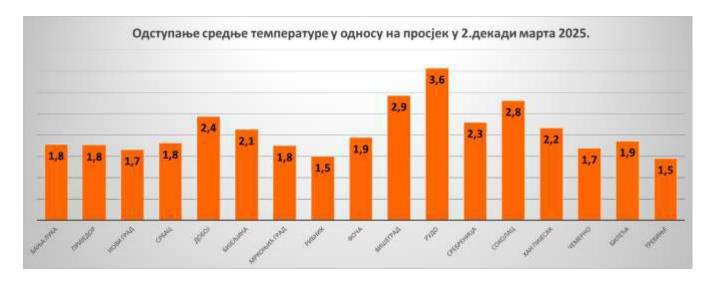

Синоптичка ситуација 20.03. у поноћ: На висини северно струјање на предњој страни гребена и адвекција топлијег ваздуха. У приземљу антициклонално поље. (Извор: Met Éireann)

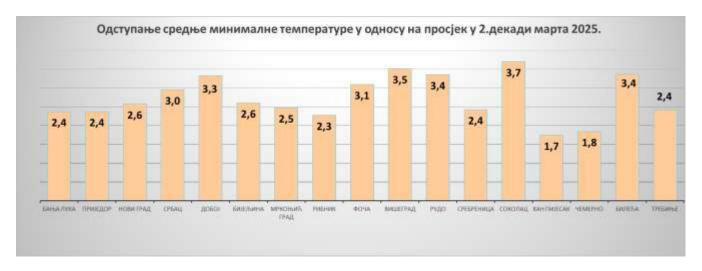
Графикон који следи приказује количину падавина у другој декади марта на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Друга декада је била нестабилна и кишовита све до последњег дела декаде. Највише падавина забележено је у Херцеговини и на западу, где је понегде премашена и средња месечна количина падавина.

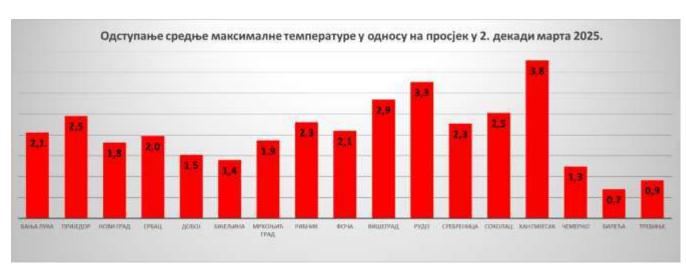
Без обзира на честу појаву падавина и захлађења, и друга декада је била топлија од просека. Средња температура је била од 2 до 4 степена виша од просека. У овој декади је по истоку било најтоплије у односу на просек у тим местима, за разлику од прве декаде, када су те мерне станице забележиле најнижа позитивна одступања од својих средњих вредности.

Средња минимална температура је била изнад просека јер су јутра сада била облачна, а дувао је и југо.

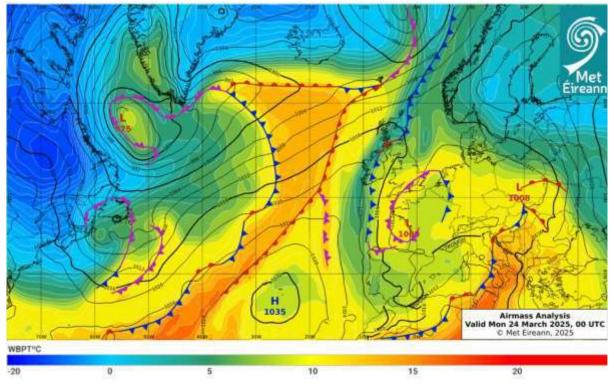
Максимална температура је била од 1 до 4 степена виша од просека.

3. ДЕКАДА

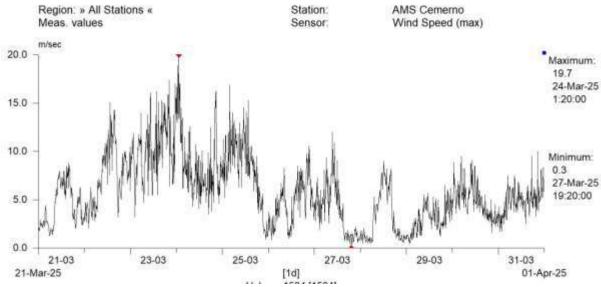
Почетком треће декаде наставили су се слични временски услови. Јутро 21.03. је било хладно уз слаб мраз, а током дана је било променљиво облачно уз сунчане периоде и топло. 22.03. следи нагла промена времена.

На западу Европе током 22.03.2025. формирао се изражен циклон. Наредних неколико дана циклон је постепено јачао и премештао се преко Средоземља и Италије ка Јадрану и западу Балкана. У предњој страни овог система изнад нашег региона је јачало југозападно струјање уз прилив нестабилног и топлог ваздуха из Средоземља и Јадрана. У периоду од 22.03. до 25.03. било је променљиво и нестабилно време. Киша је била чешћа и обилнија у Херцеговини и дуж Јадрана. Повремено је и у осталим пределима било кише и јачих пљускова који су утицали на повећање влажности тла.

Синоптичка ситуација 24.03. у поноћ: На висини изражено југозападно струјање на предњој страни циклона са центром у области западног Средоземља и топла ваздушна маса. У приземљу топли сектор циклона из средње Европе и таласање фронталне зоне преко западног Балкана и Панонске низије. (Извор: Met Éireann)

У овом периоду је било и ветровито уз јак и олујни југо, при чему су најјачи удари забележени у вишим пределима у Херцеговини (слика испод).

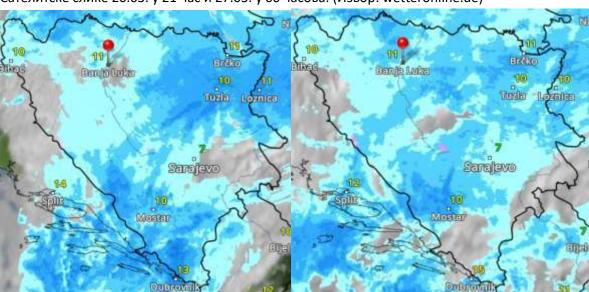

Удари ветра током треће декаде марта на АМС Чемерно (Извор: РХМЗ)

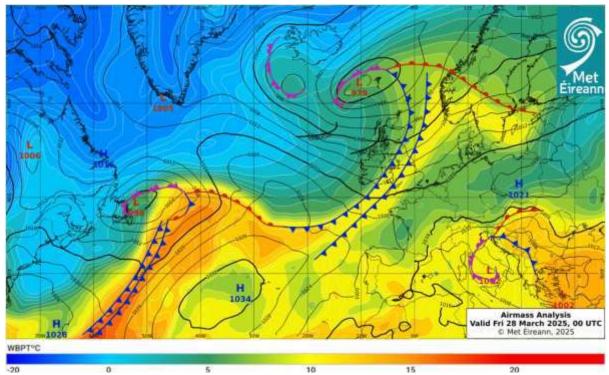
Висински циклон је наставио да јача, и 26.03. у приземљу се формирао нови циклон изнад југа Јадрана и нашег региона. Наредна два дана циклон се одржавао изнад нашег региона. У склопу циклона одржавало се стално кружење влажног ваздуха из Јадрана од југа преко истока ка северу и западу. Овавка циркулација је омогућавала јачање падавина на истоку, северу и западу, док су падавине у Херцеговине постепено слабиле.

Током 25.03. и 26.03. у првом делу дана јача киша је падала у Горњем Подрињу и Сарајевско-Романијској регији. Прве бујичне поплаве су почеле у региону Сарајева 26.03.

Падавине су постепено јачале 26.03. током дана, а у наредној ноћи јача киша се проширила ка истоку, северу и западу. До наредног јутра падавине су биле најјаче у широј регији Борја.

Сателитске слике 26.03. у 21 час и 27.03. у 00 часова: (Извор: wetteronline.de)

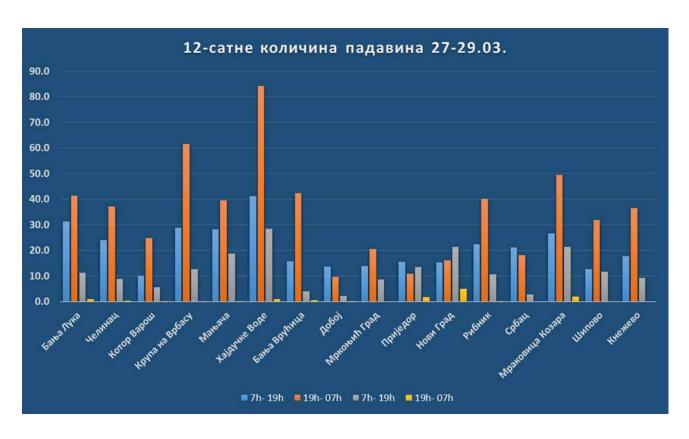
Синоптичка ситуација 28.03. у поноћ: На слици се види "кружење" циклона изнад Средоземља, Јадрана и западног Балкана као и фронтална зона која се пружала од Јадрана преко нашег региона. (Извор: Met Éireann)

27.03. падавине су наставиле да јачају у широј регији од Добоја ка Бањалуци и даље ка западу. Почело је изливање бујичних река као и нагли пораста водостаја река Укрине, Усоре, Босне, Врбање и Врбаса.

27.03. поподне и увече киша је јачала. У већини предела, осим на крајњем југу и југоистоку, падала је врло јака киша без престанка.

На приказу 12-сатних количина падавина (од 27.03. у 7 ујутру до 29.03. у 7 ујутру) виде се јаки интензитети падавина и врло обилне падавине 27.03, као и слабљење падавина 28.03. током дана.

У само 12 сати (од четвртка 27.03. увече до петка 28.03. ујутру) на Борју (Хајдучке Воде) пало је 84.3 mm кише, у Крупи на Врбасу 61.6 mm, на Козари 49.4 mm, а у Бањалуци, Челинцу, Мањачи, Рибнику и Кнежеву око 40 mm.

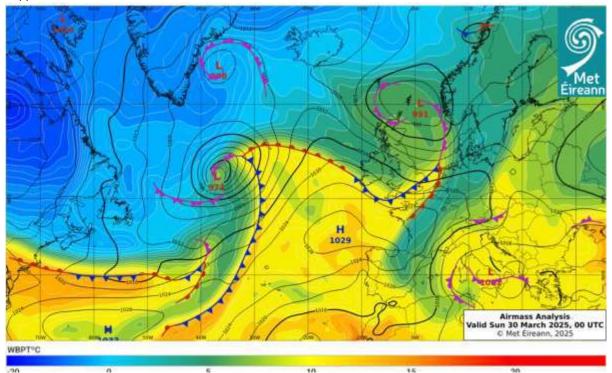

Свеукупно највише кише је пало на Борју, широј регији Козаре и у широј Бањалучкој регији. Метеоролошке станице са највећом количином падавина од 26. до 29.03:

28.03. падавине су јачале на западу, а у осталим пределима су постепено слабиле. До вечери центар циклона се премештао ка југу и уједно су и падавине ослабиле а затим и престале у већини предела.

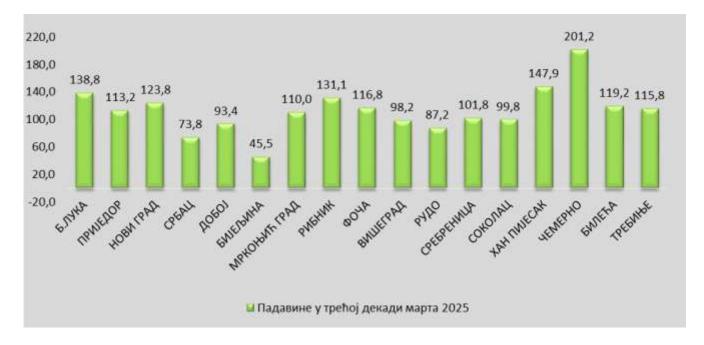
До краја месеца наставило се нестабилно и променљиво време, али са знатно слабијим падавинама.

Синоптичка ситуација 30.03. у поноћ: По свим висинама циклонска циркулација , уз истовремено продубљавање преко северне и западне Европе, преподне источно и североисточно висинско струјање после подне у скретању на северно и северозападно. У приземљу у току ноћи ка 31.03. наилазак фронталне зоне. (Извор: Met Éireann)

Било је претежно облачно, а падала је слаба до умерена киша, локално нешто јача, која је у брдско-планинским пределима од југозапада ка истоку прелазила у суснежицу и снег. Наставило се ветровито време, али је јак ветар окренуо на северне смерове.

Графикон који следи приказује количину падавина у трећој декади марта на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Главнина падавина је забележена од 25. до 29.03. при "кружењу" циклона изнад нашег региона, услед чега је дошло до обилнијих падавина и поплава. На већини станица изузев на крајњем североистоку и југу премашена је средња месечна количина падавина за март, на западу чак и скоро 2 пута!

Средња температура је и у трећој декади била изнад просека.

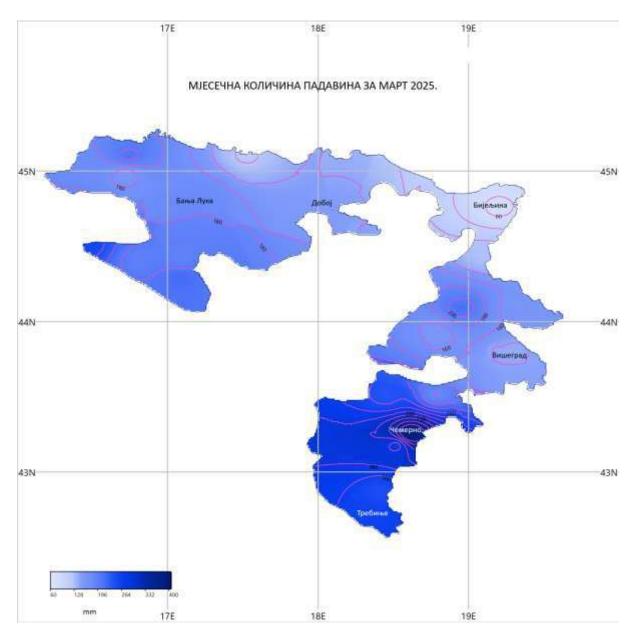
Средња минимална температура је била од 3 до чак 7 степени изнад просека, док је средња максимална била од 1 до 4,5 степена виша од просека.

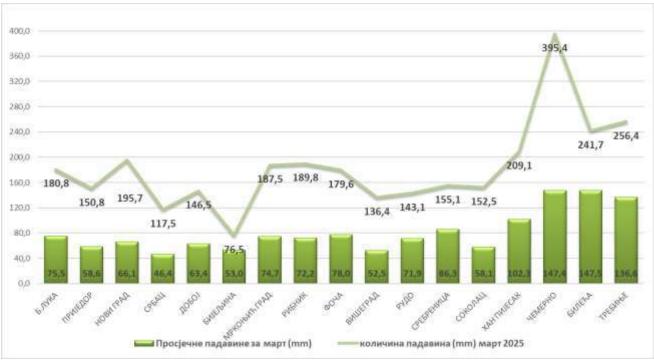

Карактеристике месеца за основне климатолошке параметре температуру и падавине за март

Највећа количина падавина забележена је током друге и треће декаде, а посебно треће. Прва декада је била углавном сушна, али је током друге две декаде забележена количина падавина која и вишеструко превазилази средњу месечну вредност.

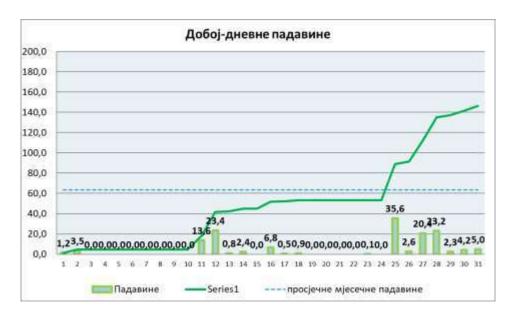
На следећој слици приказана је месечна количина падавина за март 2025. на метеоролошким станицама PXM3 Републике Српске као и просечне количине падавина за март. Количина падавина је била изнад просека на свим станицама, а посебно у високој Херцеговини и на западу. Најмање одступање од просечне вредности има крајњи североисток.

*просјек се односи на период послије 1991.године

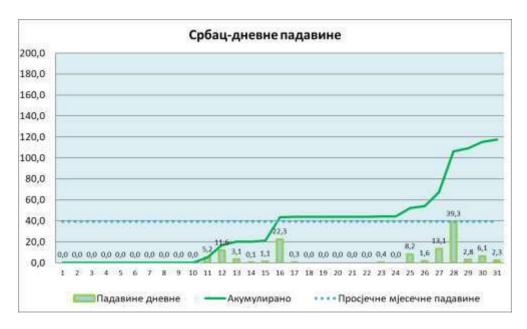
На следећим сликама приказан је месечни распоред падавина за одређене градове у Републици Српској.

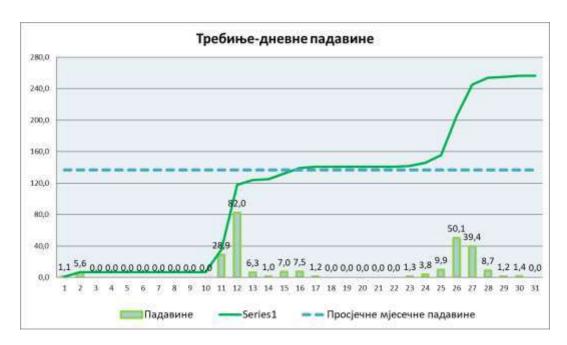

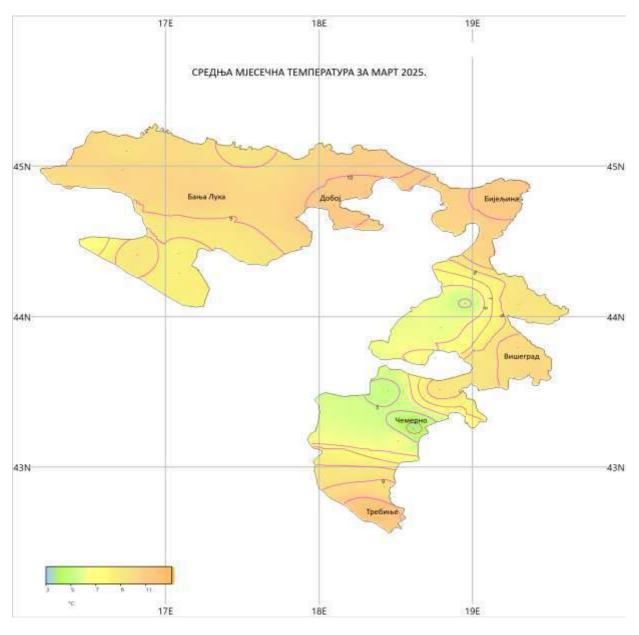

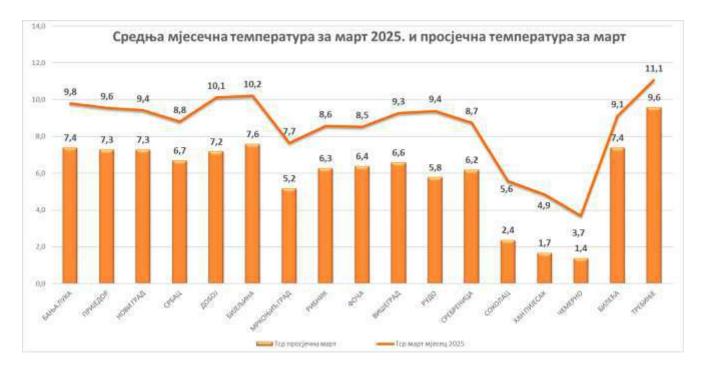

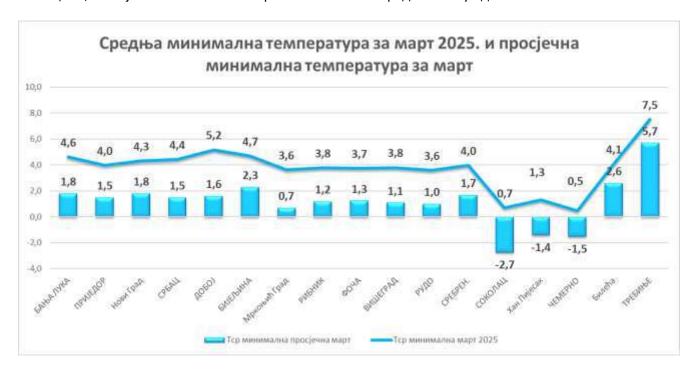
Током свих декада средње температуре су биле више од просека. Прва декада бележи минималне температуре ниже од просека, при чему су јутра била врло хладна уз мраз, али је преко дана било доста топлије од просека. Током друге и треће декаде, под утицајем пре свега јужног ветра, и минималне и максималне температуре су биле више од просека. Најтоплије је било на крајњем североистоку и југу, а највеће одступање од средњих вредности бележи се и у вишим и у нижим пределима на истоку.

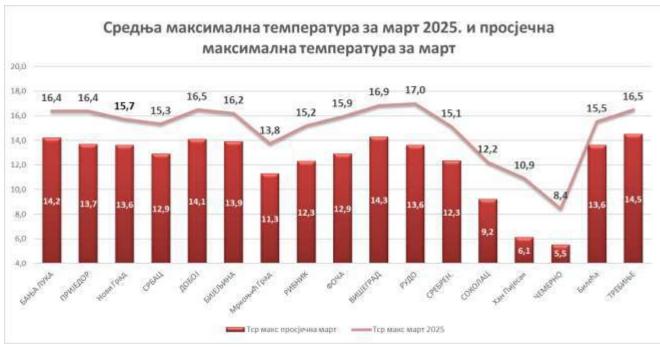
Средња месечна температура за март 2025. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске и просечне вредности за март.

На следећим сликама је приказана средња минимална месечна и средња максимална месечна температура за март 2025. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске као и просечне вредности за март. Средња минимална температура је била изнад просека на свим станицама, а чак је и на планинама и мразиштима имала вредност већу од 0°С.

Колико је било натпросечно топло најбоље се види на одступању средње максималне температре која је била од 1,9 до 4,8 степена виша од просека.

^{*}просјеци се односе на период послије 1991.године

На следећим сликама приказан је месечни ход температуре за одређене градове у Републици Српској.

